

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

05.10.2012

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.05-105/610/
Konu: Kırklareli Milletvekili
Mehmet S. KESİMOĞLU'nun (7/10574)
Esas Nolu Yazılı Soru Önergesi

21156656

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05/10/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-87400 sayılı yazınız.

Kırklareli Milletvekili Sayın Mehmet S. KESİMOĞLU'na ait 7/10574 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:
Cevap Yazısı

KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET S. KESİMOĞLU'NUN (7/10574)
ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE VERİLEN CEVAP

Vatani görevini yaptığı Van'ın Başkale İlçesi'ndeki birliğinde, 22 Aralık 1996 günü arkadaşının tüfeğinden çıkan kurşunla yaşamını yitirerek vefat eden Tarık KOMONOVALI'nın ölümü, mülga Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulunun 13/05/1999 tarihli ve 671 sayılı kararıyla incelenerek, hakkında 5434 sayılı Kanunun vazife malullüğü hükümlerinin uygulanması, Nakdi Tazminat ödenmesi halinde de 2330 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına karar verilmiş olmakla birlikte, Nakdi Tazminat ödenmeyen adı geçenin anne, babasına 5434 sayılı Kanunun 72. maddesinde öngörülen malullük, muhtaçlık, dulluk gibi koşulları taşımadığı halde sehven 01/01/1997 tarihinden itibaren anılan maddenin 4. fıkrası uyarınca şartsız aylık bağlandığı anlaşılmıştır.

Anne ve babaya aylık bağlama koşulları 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinde tanımlanmış olup, söz konusu maddeye göre;

“Ölen iştirakçilerin, iştirakçi bulunmayan dul ve muhtaç anaları ile iştirakçi olmayan ve ölüm tarihinde muhtaç ve (65) yaşını doldurmuş bulunan babalarına Sandığa müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır. Muhtaç babalardan çalışarak geçimini sağlayamayacak derecede malul olanlar için yaş kaydı aranmaz.

Muhtaç olması sebebiyle aylık bağlanan babanın ölümünde aylığı, muhtaç olması şartı ile Sandığa müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren öz anaya bağlanır.

Ölüm tarihinde; evli bulunmaları dolayısıyla aylık bağlanmamış ve sonradan dul kalmış veya boşanmış muhtaç analar ile (65) yaşını doldurmamış malul ve muhtaç bulunmayan babaların, (65) yaşını doldurmaları veya malul duruma girmeleri halinde, muhtaç bulunmaları şartı ile (65) yaşını doldurmuş olmakla beraber muhtaç olmadıklarından dolayı aylık bağlanmamış bulunanların sonradan muhtaç duruma girmeleri halinde, Sandığa müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

(Değişik:1/4/1998 - 4354/2 Md.) Bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerle bunlardan aylık almakta iken ölenlerin, baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır. Babaya bağlanan aylık, dul ve yetimlerin bulunması hali de dahil, ana ve babaya eşit olarak paylaştırılarak ödenir. Dul ve yetimlerle beraber baba veya anaya aylık bağlanması halinde, eş ve çocukların aylıkları baba veya ananın bulunmadığı durumlarda bağlanacak aylıktan az olamaz. 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle bağlanan aylıklar Bakanlar Kurulu Kararıyla iki katına kadar çıkartılabilir. Ödenecek aylığın Bakanlar Kurulunca artırılması halinde, bağlanan aylıkta meydana gelecek farklar ile dul ve yetimlerle beraber aylık bağlanması halinde, baba veya anaya bağlanan aylıklar da sosyal güvenlik kurumlarınca Hazine'den tahsil edilir.

(Ek fıkra: 17/4/2008-5754/75 md.) Yukarıdaki hükümler 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır.” hükmüne amirdir.

Bu hüküm ile askerlik görevinin sebep ve tesiri ile vefat eden erlerin anne ve babalarına yetim aylığı bağlanması için; iştirakçi olmayan annenin dul ve muhtaç, iştirakçi olmayan babanın 65 yaşından küçük olması halinde malul ve muhtaç, 65 yaşından büyük olması halinde ise muhtaç olması şartlarının var olması gerektiği, ancak aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre; ilgililerin vazife malullüğünün veya ölümünün, 5434 sayılı Kanunun

64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle meydana gelmesi halinde ise ölenlerin baba veya analarına. (Dul ve yetimlerle beraber baba veya anaya aylık bağlanması halinde, eş ve çocukların aylıkları baba veya ananın bulunmadığı durumlarda bağlanacak aylıktan az olmamak şartıyla) hiçbir şart aranmaksızın, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak şartsız aylık bağlanacağı belirlenmiştir.

5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesi ;

“Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler;

a) Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden,

b) Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmidört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, yirmidört aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan,

itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Alacakların yersiz ödemelere mahsubu, en eski borçtan başlanarak borç aslına yapılır, kanunî faiz kalan borca uygulanır. Bu hüküm ilgili hak sahiplerinin muvafakat etmeleri kaydıyla, aynı dosyadan diğer bir hak sahibine yapılan yersiz ödemelere mahsubunda da uygulanır.

Yersiz ödemenin gelir ve aylıklardan kesilmesinde, kesintinin başlayacağı ödeme dönemi başı itibarıyla kanunî faizi ile birlikte hesaplanan borç tutarı, gelir ve aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle uygulanır.” hükmünü amirdir.

Kırklareli İl Jandarma Komutanlığının 27/02/2012 tarihli yazısına istinaden Tarık KOMONOVALI'nın dosyasının incelenmesi sonucunda, anneye dul ve muhtaç olma, babaya da malul ve muhtaç olması şartıyla aylık bağlanması gerektiğinin tespit edilmesi üzerine, baba Hüsnü KOMONOVALI adına Lüleburgaz Devlet Hastanesince düzenlenen 04/03/1997 tarih ve 114 sayılı rapor Kurum Sağlık Kuruluna sunulmuş, Sağlık Kurulunca söz konusu rapor 11/04/2012 tarihinde incelenerek 8368 sayı ile “...5434 sayılı Kanunun 72. maddesi kapsamına girmediğine, çalışarak hayatını kazanabileceğine” şeklinde karar verilmiştir.

Bunun üzerine anne ve babaya sehven bağlanan aylıklar ve ek ödemeler 28/02/2012 tarihinde tespit edildiğinden, yersiz olarak ödenen aylık ve ek ödemelerin 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin (b) fıkrası gereğince tespit edildiği tarihten 5 yıl geriye dönülüp 01/03/2007 tarihinden itibaren kesilmiştir.

12/07/2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 04/07/2012 tarih ve 6353 sayılı Kanunun 71. maddesiyle 5434 sayılı Kanuna eklenen Geçici 224. maddesi;

“...

Bu maddeyi düzenleyen Kanunla değiştirilen 56 ncı madde, 72 nci maddenin dördüncü fıkrası ve ek 77 nci madde kapsamına dahil edilen haller sebebiyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce hayatını kaybeden veya malul olanlar, müracaatları üzerine; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren anılan maddelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde aynı haklardan yararlandırılır. Ancak, geçmiş süreler için aylık, aylık farkı, emekli ikramiyesi veya emekli ikramiyesi farkı ödenmez.

İlgililerin varsa açtıkları davalardan feragat etmeleri kaydıyla, 72 nci maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde bu maddeyi düzenleyen Kanunla yapılan değişiklik neticesinde aylık bağlama şartları yeniden düzenlenenler için bu maddenin yürürlük

tarihinden önce bağlanmış olan aylıklar sebebiyle açılmış olan dava ve icra takiplerinden vazgeçilir. Bu maddenin yürürlük tarihinden önceki dönem için ilgililere çıkarılmış olan borçlar beş yıla kadar taksitlendirilir. Aylık taksit tutarının kişinin gelirinin dörtte birini aşması halinde taksit süresi uzatılır, faizler Sosyal Güvenlik Kurumunca terkin edilir.” hükmünü amirdir.

Anılan hüküm nedeniyle, yapılan aylık taleplerine istinaden kanunun yürürlük tarihi olan 01/08/2012 tarihinden itibaren aylık bağlanacağı hükme bağlanmış olup, geçmiş süreler için çıkartılan borçların terkin edileceğine dair bir hüküm içermediğinden, Tarık KOMONOVALI'nın anne ve babasının avukatları İsmail KİLİÇ ve Önder ÖZDEMİR'in 05/09/2012 tarihli dilekçelerine istinaden Kanunun yürürlük tarihi olan 01/08/2012 tarihinden itibaren yetim aylığı bağlanmıştır.

Aylık bağlama işlemi 6353 sayılı Kanuna uygun yapılmıştır.

Önergenin 3 üncü maddesi ile ilgili işlemler yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır.

Hüsnü KOMONOVALI'nın İçişleri Bakanlığına silah ruhsatı almak için yaptığı başvuru sonrası Kırklareli İl Jandarma Komutanlığının Kırklareli Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü kayıtlarına 28/02/2012 tarihinde geçen 27/02/2012 tarihli yazılarıyla Hüsnü KOMONOVALI'ya aylık bağlanıp bağlanmadığının, bağlanmış ise hangi kapsamda aylık bağlandığının sorulması nedeniyle sehven aylık bağlandığı anlaşılmıştır.

Yapılan yanlış işlemle ilgili kişiye özel herhangi bir kasıt söz konusu olmayıp, idari olarak da özel bir neden düşünülemez.

Kurumca şehit ve gazilerimizle ilgili her yıl binlerce dosyaya işlem yapılmakta olup, konuyla ilgili idarenin ve personelin kasıtlı ve ihmal içeren bir işlemi olmadığı gibi, olayın, işlemlerin yoğun olduğu, otomasyonun zayıf olduğu bir döneme denk gelmiş olması, nadiren de olsa bu tür üzücü durumlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır. Kurumca şehit yakınlarına ve gazilerimizin kendilerine verilen hizmetler konusunda hassasiyet ve özen gösterilmektedir.